

Paravaner giver stabilitet

Et meget, meget enkelt system, der består af to paravaner, forbedrer skibenes stabilitet mærkbart.

- Paravaner giver bedre arbejdsmiljø og forbedrer fartøjets stabilitet. Så fiskerne får en mere rolig arbejdsplads, der ikke ruller og gynger så meget.

Det fortæller Flemming Nygaard Christensen, der er konsulent i Fiskeriets Arbejdsmiljøtjeneste. Han forklarer videre:

- Paravanerne og skibets bomme fungerer i praksis som en støddæmper. De tager ikke kun rulninger, men også de små hug der bliver skabt af krap sø.

Den bedst mulige stabilitet

Paravanan har form som et lille jetfly. Det består af tre stykker jern, der er svejset sammen. Der er dels et fladt stykke jern, der er formet som en vinge. Dernæst er der svejset et halestykke på, så paravanan styrer lige ud. Og foran er der svejset en torpedo-lignende klods på yderst i spidsen. Den fungerer som kontravægt og sørger for, at paravanan er i balance.

De to paravaner hænger yderst i hver sin bom. Forrest på halestykket sidder ophænget, der har fem huller. Hullerne bruges til at justere spilet i paravanan, - efter samme princip som en trawlskovl.

- Hvis man hægter paravanan på i hullerne foran, trækker den op ad i vandet. Og hvis man hægter den på i de bagerste huller, trækker den længere ned ad i vandet. På denne måde bestemmer man selv, hvor meget og hvor hårdt paravanerne skal trække ned ad i vandet. Og således finder man den indstilling, som passer bedst til det enkelte fartøjs behov, siger Flemming Nygaard Christensen.

Virker i al slags vejr

De to paravaner er koblet til et separat lille spil, så de kan fires ud og hives op uafhængigt af andet grej.

Når man vil tage dem i brug, sænkerne man bommene og firer paravanerne ned på 7-8 meter vand. Paravanerne virker uanset, om fartøjet gør fart eller er stoppet. Der er heller ikke problemer i høj søgang, for de virker i al slags vejr.

FIRE SLAGS STABILISATORER

- Der er fire former for stabilisatorer at vælge imellem. Ud over paravanerne så findes der det traditionelle støttesejl, slingrekøl og rulledæmpningstanke
- Bomtrawlere, der ind i mellem fisker med almindelig trawl, kan uden større omkostninger få gavn af paravaner
- Støttesejl og slingrekøl bliver primært brugt af mindre fartøjer
- De større fartøjer bruger ofte slingrekøl og rulledæmpningstanke

TRE FORSKELLIGE STØRRELSER

Skibets størrelse og bommenes længde afgør, om man skal have en let eller en tung paravane.

Det er Thyborøn Trawlskovle, der fremstiller og forhandler paravanerne. Og der findes tre forskellige størrelser.

Jan Bundgaard oplyser, at det er skibets størrelse, der afgør, om man skal have en let eller tung paravane.

Et skib på mellem 35 og 50 fod skal have paravaner på omkring 40 kilo hver. Et skib på mellem 45 og 75 fod skal have dem på omkring 60 kilo hver, og et skib på mellem 60 og 100 fod skal have paravaner på omkring 125 kilo hver.

Men også skibets bomme afgør, om man skal have en let eller en tung paravane. Jo kortere bommene er, jo tungere skal paravanerne være. Og jo længere bommene er, jo lettere skal paravanerne være.

Det er let at montere og justere paravanerne, så man kan gøre det selv. Prisen ligger omkring 9.800,- for to paravaner.

DEN STØRSTE OPFINDELSE SIDEN HJULET

Bomtrawleren HELLE NYMANN E 562 har som det første skib i Danmark fået monteret en paravane på hver af bommene. Skipper kalder det for "Den største opfindelse siden hjulet".

- Før kunne vi næsten ikke være på skibet. Når vi var ude i Nordsøen, behøvede vejret ikke at være ret dårligt, før skibet blev meget ubehageligt at være på, og vi næsten ikke kunne arbejde. Det ødelagde vores ben og knæ, fordi vi skulle kæmpe for at holde balancen. Og når vi havde været ude at sejle, var vi så trætte, at vi kunne sove en hel uge. Det var et mareridt at være på den.

Sådan husker Esbjerg-skipper Jesper Juul Larsen forholdene om bord på HELLE NYMANN, før der blev monteret to paravaner på 125 kilo hver på skibet. Det er en bomtrawler, der blev bygget i 1976, og som han ejer sammen med Dirck Nielsen.

Idé fra Canada

Så en dag så Jesper Juul Larsen filmen "A Perfect Storm" og opdagede, at canadiske fiskere har paravaner på deres skibe.

Han snakkede med andre skibe om idéen, og de fortalte ham, at canadierne har haft dem i mange år. Så kontaktede han kontaktede Fiskeriets Arbejdsmiljøtjeneste.

Flemming Nygaard Christensen tog dernæst kontakt til Thyborøn Trawlskovle, som opererer i Canada, og HELLE NYMANNs stabilitets-beregninger blev sendt både til Thyborøn og til

Canada. Det er ud fra disse beregninger, at Thyborøn Trawlskovle har konstrueret de to paravaner til skibet.

Som et nyt skib

- Vi sejlede til Thyborøn for at prøve paravanerne af. Det var dårligt vejr og høje dønninger, så skibet skabte sig som sædvanlig. Men da vi havde rigget paravanerne til og sat dem i vandet, lå skibet pludselig stille. Vi tog også paravanerne med ud at fiske i Nordsøen, og også her holdt de skibet, fortæller Jesper Juul Larsen og uddyber:

- Det er som et helt andet skib. Nu kan vi arbejde uden at være lede ved det og uden at få ondt i benene og knæene. For skibet ligger stille, og der kommer ikke længere slagvand ind.

HELLE NYMANN brugte paravanerne i to måneder i efteråret, og mest når de slæbte og arbejdede med fisken. Efter nytår riggede de paravanerne af, mens de fanger rejer. Men til april eller maj bliver de taget om bord igen, når det igen bliver sæson for hummerfiskeri.

En stor besparelse

Der er dog en mindre ulempe ved paravanerne – nemlig at de tager mere brændstof. Når HELLE NYMANN sejler uden trawl, tager det 5 liter mere i timen. Og når trawlet er ude, tager det 1-2 liter brændstof mere i timen. Men som Jesper Juul Larsen siger:

- De penge er godt givet ud, og alternativet var en stabiliseringstank til 2-300.000,-. Lidt brændstof og omkring 9.800,- for paravanerne - det er billigere.

- Og så er det den største opfindelse siden hjulet. Derfor siger vi til alle: Prøv det her! Før var 2-3 meter høje bølger et problem, nu ligger vi tværs i dem, slutter han.

Paravanerne er lette at sætte ud. Det er også let at rigge dem til. Det har besætningen på HELLE NYMANN gjort selv. De har også selv justeret paravanerne for at få dem til at gå optimalt og med det mindst mulige forbrug af brændstof.

Artiklen har været bragt i Fiskeri Tidende under "Miljø og sikkerhed"